

T.C.
YAŞAR ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK,
ŞİDDET VE CİNSEL TACİZİ ÖNLEME POLİTİKA BELGESİ

Amaç ve Kapsam

Bu politika belgesinin amacı, toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesini Yaşar Üniversitesinin her tür etkinlik ve uygulamalarında güvence altına almaktır. Yaşar Üniversitesi, çalışanlarına ve öğrencilerine, toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikten, bu eşitsizliğin yarattığı her türlü ayrımcılık, şiddet, cinsel taciz ve saldırıdan arınmış, eşitlik, özgürlük, adalet ilkelerinin gözetildiği bir üniversite ortamının yaratılmasını taahhüt eder. Bu doğrultuda Üniversitemiz, cinsel taciz ve saldırının hiçbir şekilde görmezden gelinmeyeceğini, bu tür eylemlere bireysel ve kurumsal anlamda hoşgörü gösterilmeyeceğini garanti eder. Üniversite, tüm akademik ve idari birimleri için, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir çalışma ortamı yaratmayı, şiddet ve ayrımcılıkla mücadele mekanizmalarının etkin biçimde işlemlerini sağlamayı, yaşanabilecek toplumsal cinsiyet temelli her türlü ayrımcılık ve tacize karşı gerekli tedbir, önlem ve yaptırımları uygulamayı kabul eder. Yaşar Üniversitesi, toplumsal cinsiyet temelli şiddet ve cinsel taciz olayına maruz kaldığını veya tanık olduğunu düşünen kişileri, ilgili mercilere başvuru konusunda gerekli adımları atmaya teşvik eder ve destek olur.

Yaşar Üniversitesi, bu amaçla hazırlanmış olan *Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet ve Cinsel Tacizi Önleme Politika Belgesi* ve bu belgeye dayalı olarak belirlenen ilkelerle, cinsel taciz ve saldırının yaşanmadığı bir akademik ve mesleki ortamın yaratılmasını hedefler. Toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlik ve cinsel taciz konusunda farkındalık yaratmak, cinsel taciz veya saldırıya maruz kalanların ya da tanık olanların kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam oluşturmak, üniversitenin tüm paydaşlarına yönelik olarak cinsel tacize ilişkin önlemler ve destek mekanizmaları sunmak, bireylerin cinsel taciz ve saldırı karşısında güçlenmesini ve geliştirdiği önleyici ve caydırıcı araç ve destek mekanizmaları ile cinsel taciz vakalarını takip etmek bu belge ve ilkelerle taahhüt edilmiştir.

Yaşar Üniversitesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini kadınların ve erkeklerin yaşamın her alanına eşit katılımı, güçlenmesi ve görünürlüğü olarak kabul eder ve bu eşitliğin tam olarak sağlanamamasından doğan toplumsal cinsiyet eşitsizliğini, yaşamın her alanında çok boyutlu sonuçları olan toplumsal bir sorun olarak görür. Üniversite, toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesi konusunda duyarlılığı arttırmak; eşitsizliği yaratan ve yeniden üreten her türlü eylemi görünür kılmak ve gerekli önlemleri almak konularında sorumluluk üstlenir. Bunlar sorumluluklar arasında konuya ilişkin olarak üniversite mensuplarını bilgilendirmek, kurum içinde ve dışında duyarlılığı arttırmak ve olumsuz uygulama ve yaklaşımları dönüştürmek amacıyla önlemler almanın yanı sıra, çeşitli eğitim faaliyetleri, araştırma, proje ve yayınlar ile bilinç yükseltme çalışmaları gerçekleştirmek de bulunmakta ve bunların sayı ve niteliklerinin her geçen gün doğan ihtiyaca göre güncellenmesi ve çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

Bu belge; toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanamamasından kaynaklı her türlü toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi ve şiddetle mücadele hakkında Türkiye'nin imzaladığı uluslararası antlaşmalara, *İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi*; *CEDAW (Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi)*; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın ilgili maddelerine; ve ayrıca Yükseköğretim Kurulu'nun 09.11.2015 tarihli *Yüksek Öğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi*'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, Yaşar Üniversitesi paydaşlarının toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farkındalığını arttırmak, eşitsizliğin toplumsal cinsiyete dayalı taciz, cinsel taciz ve saldırılar konusunda bilgilendirerek, bu sorunlardan arındırılmış sağlıklı bir akademik ortamın sağlanması için gerekli önlemleri almak, bu sorunlara bağlı olarak doğan çatışmalara çözüm aramak, hukuki ve psikolojik destek vermek amacı ile Yaşar Üniversitesi, *Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet ve Cinsel Tacizi Önleme Destek Birimi*'ni kurmuştur. Bu politika belgesinde yer alan ilke ve uygulamalar, tüm üniversite mensuplarını, üniversite öğrencilerini, akademik ve idari çalışanları, hizmet alışverişinde bulunulan tüm kişileri ve işletme çalışanlarını kapsamaktadır. Bu belge ile Üniversite, bu bireylerin gerek üniversite içerisinde gerekse üniversite dışındaki ilişkilerindeki tüm cinsel taciz ve saldırı iddialarını değerlendirmeyi, ilgili mevzuata uygun olarak ivedilikle tedbirler almayı taahhüt eder.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yarattığı istenmeyen cinsel tavır ve yaklaşımların aralarında güç asimetrisi bulunan kişiler arasında meydana gelmesi durumunda *Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet ve Cinsel Tacizi Önleme Destek Birimi*, bildirimde bulunan mağdur bireylerin akademik ve mesleki kariyerlerinin ve eğitim hayatlarının olumsuz yönde etkilenmemesi için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.

Bu belge, *Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet ve Cinsel Tacizi Önleme Destek Birimi Yönergesi* ile birlikte, Birimin faaliyetlerinde temel alınacak tanım ve ilkeleri içermektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği ve Cinsiyet Temelli Ayrımcılığa İlişkin Tanım ve İlkeler

Tanımlar

Toplumsal Cinsiyet

Uluslararası sözleşmelerin ilgili maddelerinde yer aldığı üzere toplumsal cinsiyet, toplumsal olarak inşa edilen ve belli bir toplum tarafından erkekler ve kadınlar için uygun görülen roller, davranışlar, eylemler ve nitelikler olarak tanımlanır. Toplumsal cinsiyet eşitliği ise; *Avrupa Konseyi Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Stratejisi* belgesine göre, kadın ve erkekler için kamusal ve özel yaşamın her alanında eşit görünürlük, güçlenme, sorumluluk ve katılım anlamına gelmektedir ve bu eşitliğin önündeki her türlü engel toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve cinsiyete dayalı ayrımcılığı beslemekte ve toplumsal gelişimi engellemektedir.

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Taciz ve Saldırı

Kişiyeye, cinsiyeti, cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği nedeniyle yöneltilen, açıkça cinsel nitelikli söz ya da davranış içermese de eşitsiz toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiren her türlü söz, davranış ve eylemler olarak ifade edilir. Karşı tarafça onaylanmayan sözlü, fiziksel ve cinsel herhangi bir yaklaşım, temas, teklif veya dokunma vb. eylemler cinsel taciz kapsamında değerlendirilir. Rızaya dayalı olmayan, cinsel içerikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içeren cinsel taciz, sürekliliğin ön koşul olmamasıyla birlikte, ortama ve bağlama göre, ısrarla tekrarlanan eylemler ya da bir tek eylem olarak değerlendirilebilir. Sosyal ağlar dahil olmak üzere elektronik ortamda, telefon, e-posta veya benzeri iletişim araçları kullanarak cinsel içerikli mesajlar veya talepler ileterek rahatsız etmek, ısrarlı takip, iki birey arasında romantik bir ilişkinin bulunması da dahil her türlü ilişki biçimi içerisinde kontrol ve güç elde etmek üzere uygulanan baskıcı davranışlar ya da kişinin rızası olmadan özel yaşamıyla ilgili cinsel içerikli görüntü, ses vb. kayıtlarını paylaşmak veya dedikodu üretmek de taciz kapsamında değerlendirilmektedir. Yoğunluğu ve niteliği bakımından; basit taciz (tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, ancak rahatsız edici hareketlerdir); sürekli taciz (basit taciz durumunun sürekliliği halidir) ve ağır taciz (tehdit, şantaj ya da hakaret ile birlikte kişinin davranışlarını kontrol etmeye yönelik hareketler) olmak üzere üçe ayrılır.

Cinsel Saldırı

Kişinin rızasına dayanmayan cinsel davranışlarla vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi durumudur. Fiziksel veya psikolojik güç kullanımı, tehdit, korku, baskı altına alma, gözdağı verme,

hile ve kandırma gibi zorlamalarla bireyin cinsel içerik taşıyan fiziksel bir davranışa maruz bırakılması söz konusudur.

Diğer sık yaşanan taciz biçimleri ise mobbing (bezdirme) misilleme, ısrarlı takip ve ödüllendirme vaadidir:

Bezdirme (mobbing)

Bir bireyden ziyade, bir grupta gerçekleştirilen ve belli bir kişiye toplu halde yapılan yersiz suçlama, aşağılama, taciz ve duygusal suistimaller olarak tanımlanır. Ancak mobbingin güç elde etmiş bir birey tarafından (örneğin yönetici pozisyonundaki birinin çalışanlarına uyguladığı türden) başkalarına uygulandığı durumlar da mevcuttur.

Misilleme

Kişinin cinsel veya duygusal amaçlı teklifleri reddetmesi, uğradığı taciz nedeniyle şikâyet etmesi ya da girişimde bulunmasından ötürü açıkça veya örtülü olarak iş ya da eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılmasıdır. Benzer şekilde şahit olduğu cinsel taciz olayı ile ilgili tanığın da misilleme hareketi ile karşılaşması Üniversite taciz politikasının ihlali sayılır ve buna uygun biçimde işlem yapılır. Benzer şekilde, kişinin cinsel veya duygusal amaçlı girişim ve teklifleri kabul etmesi durumunda vaat edilen her türlü ayrıcalık, ödüllendirme de bir taciz türü olarak kabul edilir.

Israrlı Takip

Kişinin rızası dışında ve kişide fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygusu yaratarak baskı altında tutan her türlü cinsel tutum ve davranıştır. Kişiyi takip etme ve izleme, evinin, okulunun, işyerinin önünde bekleme, habersiz bir biçimde kişinin bulunduğu ortamlarda sürekli karşısına çıkma yoluyla rahatsızlık verme, sosyal çevresi ile iletişime geçme ve rahatsızlık uyandırma, kişisel bilgilerini, sosyal hayatına dair detayları soruşturma ve bu bilgileri taciz etme amaçlı kullanma gibi eylemler, ısrarlı takip olarak kabul edilir.

Rıza

Kişinin söz konusu tutum veya davranışa açık biçimde onay vermiş olması olarak tanımlanır. Unvan veya mevki kullanılarak fiziksel ya da psikolojik güç kullanımı, tehdit, korku, baskı, sindirme ve hile ile kandırma yoluyla elde edilen onay, rıza olarak kabul edilemez; ayrıca bu gibi eylemlere maruz kalanların herhangi bir nedenle sessiz kalmış olmaları rıza göstermek olarak kabul edilemez. Sürekliliği esas olan rızanın her zaman geri alınabileceği kabul edilir.

Cinsiyetçiliğe Dayalı Ayrımcılık

Toplumsal cinsiyet kimliği ya da cinsel yönelimi nedeniyle bir kişi ya da gruba keyfi olarak eşit davranmayarak mağdur edilmesini ifade eder.

Ödüllendirme Vaadi

Kişinin cinsel veya duygusal amaçlı bir davranış veya teklifi kabulü durumunda ödül (terfi, burs, not vb.) hak etmediği kazançlar vaadini içeren açık ya da ima yollu ifade ve eylemlerdir.

Uygun Karşılanmayan Durumlar

Yaşar Üniversitesi çalışanlarının (öğretim elemanları ve idari personel), üzerlerinde akademik veya kariyer belirleyici otoriteye sahip oldukları öğrencilerle romantik ve/veya cinsel ilişkiye girmesi, rızaya dayalı bile olsa, uygunsuzdur. Bu tür cinsel tavır ve yaklaşımların ortaya çıkmasında esas sorumluluk hiyerarşik sıralamada daha üst konumda olan, engelleyici rol üstlenmekle yükümlü kişinin üzerindedir. Aralarında otorite ilişkisi kurulmadan önce, rızaya dayalı ilişkileri süregelen iki kişi arasında, sonradan otorite ilişkisi kurulması durumunda, hiyerarşik sıralamada daha üst konumda bulunan kişinin otorite ilişkisini bitirmesi gerekir.

İlkeler

Ayrımcılık Yasağı

Bu Belgede ortaya koyulan politikalar kişilere, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, medeni durum, gebelik durumu, ırk, renk, etnik köken, din, inanç, engellilik, yaş ve eğitim durumu, statü veya başka herhangi bir temelde ayırım gözetilmeksizin uygulanır.

Özen Gösterme İlkesi

Üniversite, cinsel taciz ve cinsel saldırı iddiaları karşısında, bu iddiaları etkin bir şekilde araştırmak, bu iddialar karşısında harekete geçmeyen veya üstünü kapatmaya çalışanlar hakkında gerekli işlemleri yapmak, taciz veya şiddete uğrayanlara gerekli dikkat ve özeni göstermek süreci yürütür.

Gizlilik İlkesi

Üniversite, toplumsal cinsiyete dayalı taciz, cinsel taciz ve saldırı iddialarına ilişkin sürecin tüm aşamalarında, başvuruda bulunan ve şikâyet edilen kişinin özel yaşamının gizliliğini koruyacak şekilde hareket eder. Raporlama ve/veya şikâyeti inceleme sürecinde yer alan kişiler; gizliliği korumakla ve şikâyeti, konuyla ilişkili bütün kişilerin itibarına saygı göstererek ele almakla yükümlüdürler.

Güven İlkesi

Üniversite, gizlilik ve özen gösterme ilkelerine riayet ederek, tarafların güven duygusunu zedelemeyecek şekilde davranır. Başvuran kişi tüm destek mekanizmaları, şikâyetçi tarafın hakları, şikâyet yolları, istismara karşı uygulanacak işlemler konusunda bilgilendirilir ve başvuru sürecinin işleyişinde başvuranın onayı ile yol alınır.

İvedilik İlkesi

Üniversite, cinsel taciz ve cinsel saldırı iddiaları karşısında vakit geçirmeden harekete geçer. Yaşar Üniversitesi özellikle, söz konusu taciz ve saldırı hiyerarşik güç ilişkisi veya güç asimetrisi bulunan kişiler arasında gerçekleşmesi halinde; tacize uğrayan kişinin öğrenimi, akademik veya idari kariyeri, istihdam durumunun olumsuz etkilenmesi durumunda, ya da istenmeyen cinsel yaklaşımlar bir ödüllendirme veya misilleme, intikam alma aracı olarak kullanıldığında ivedilikle ve aktif olarak hareket eder.

Başvuranın Beyanı Esastır İlkesi

Cinsel taciz ve cinsel saldırı fiilleri çoğunlukla iki kişi arasında geçen bazen de bu nedenle kanıtlanması zor durumlar olarak cereyan ettiğinden mağdurları haklarını arama konusunda tereddütlere ve hatta suskun kalmaya sevk etmektedir. Bu zorluklar nedeniyle cinsel taciz veya cinsel saldırıyla ilgili süreçte öncelikle “başvuranın beyanı esastır” ilkesinden hareket edilir. Bu ilke, konunun araştırılması için herhangi başka bir kanıt ihtiyacı duyulmaksızın araştırma ve değerlendirme sürecinin başlatılmasıyla ilgilidir. Beyanın esas olması olayın bütünselliği içerisinde ele alınıp varsa kanıtların toplanması için bir ilk adım olmakla birlikte, kesin yargılara ulaşma anlamına gelmemektedir. Beyandan yargıya doğrudan bir geçiş söz konusu olmamakla birlikte, beyanın toplumsal sonuçlarını kabul ederek uğradığı tacizi kamusallaştırarak dezavantajlı bireylerin (kadınlar, LGBT+ bireyler, kimlikleri ve yönelimleri nedeniyle marjinalleştirilmiş olanlar) beyanlarının ilk aşamasında karşılaşmış olabilecekleri zorluklar ve travmatik etkiler hesaba katılarak beyanda bulunana yönelik azami hassasiyet gösterilir. Bir konuda bir beyanın gerçekleşmesi demek, ispat yükümlülüğünü, hakkında şikâyette bulunulan kişiye yüklemek anlamına geldiğinden, bu kişinin karşı beyanının da soruşturma ve incelemelere konu edilmesi, yani tarafların beyanlarının karşılıklı olarak ele alınıp incelenmesi de mümkündür. Bu nedenle Yaşar Üniversitesi, beyan ilkesinin işletilmesinin adalete aykırı olmayıp, bizatihi adaletin işletilmesi için uygun bir ilk adım olacağı düşüncesinden hareketle beyanların esas alınması konusunda kati surette bir duyarlılık gösterilmesini talep eder.

Kasıtlı Bir Biçimde Gerçekleştirilen Yanlış ya da Yanıltıcı Beyanlar

Herhangi bir beyanın kasıtlı bir biçimde yanlış, çarpıtıcı ya da yanıltıcı amaçlarla ortaya atıldığına “kesin ve hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde” tespit edilmesi durumunda disiplin yaptırımını uygulanır. Yaşar Üniversitesi, tacizin önlenmesi konusunda son derece önemli olan beyan ilkesinin, içeriğini boşaltmamak, çarpıtmamak ve araçsallaştırmamak konusunda beyan sahiplerini ve karşı beyanda bulunanları uyarmaktadır. Kişi, 2547 sayılı Kanun ve Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği ile Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği çerçevesinde soruşturma açılmasına maruz kalır.

Yargılamaksızın Destek İlkesi

Tacize veya cinsiyetçilik temelli şiddete ve mobbinge uğradığını bildiren şikâyet sahibine, sürecin her aşamasında ve kendi talebi yahut onayı doğrultusunda psikolojik, tıbbi ve hukuki destek sağlanması esastır. Toplumsal cinsiyet temelli taciz, cinsel taciz veya cinsel saldırı içerikli davranışlara

maruz kaldığını belirten kişilere Üniversitenin tüm birimleri de yargılamaksızın destek verir. Bu konuda bilgi sahibi olmayanları ise bu desteklerden yararlanmak üzere bilgilendirir.

Risk ve Önlemleri Bildirme İlkesi

Toplumsal Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık, Şiddet ve Cinsel Tacizi Önleme Destek Birimi, destek sürecinde şikâyetle veya başvuruda bulunan kişiye seçebileceği hukuki ve diğer çözüm yollarını, izlenen süreçleri ve her bir çözüm yolunun barındırdığı risk ve alınması gereken önlemleri anlatmakla sorumludur. Başvuru süreci ve seçilen mekanizma şikâyetle bulunan kişinin kararı ve gönüllülük esasıyla gerçekleşir, onay alınmaksızın hiçbir işlem yürütülmez.